

Julkisen hallinnon tieto- ja viestintätekninen osasto

Julkisen hallinnon toiminnan kehittämisen arkkitehtuuriyhteistyöryhmä

Aika 19.2.2021 klo 9:00 – 11:40

Paikka Etäkokous

Osallistujat

Sami Kivivasara	lainsäädäntöneuvos, yksikön päällikkö, valtiovarainministeriö (puheenjohtaja)
Tommi Oikarinen	tietohallintoneuvos, valtiovarainministeriö (varapj)
Hanna Salminen	erityisasiantuntija, sisäministeriö (poissa klo 10-11)
Jyrki Paloposki	tietohallintopäällikkö, ulkoministeriö
Ismo Parviainen	johtava asiantuntija, sisäministeriö
Aulikki Pakanen	neuvotteleva virkamies, puolustusministeriö
Jani Heikkinen	neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö (klo 10 asti)
Tomi Kytölä	erityisasiantuntija, opetus- ja kulttuuriministeriö
Päivi Virtanen	erityisasiantuntija, maa- ja metsätalousministeriö
Tiina Kaunisto	kehittämisenneuvos, liikenne- ja viestintäministeriö
Päivi Tommila	neuvotteleva virkamies, työ- ja elinkeinoministeriö
Markku Heinäsenaho	tietohallintopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö
Saku Härkönen	erityisasiantuntija, ympäristöministeriö
Janne Pulkkinen	IT-innovaatioyksikön päällikkö, Kansaneläkelaitos (klo 10:40 asti)
Taina Nurmela	projektipäällikkö, Helsingin kaupunki
Piia Wollstén	kehittämispäällikkö, Espoon kaupunki
Ari Ylinärä	kehittämispäällikkö, Oulun kaupunki (klo 11:20 asti)
Katja Penttinen	projektipäällikkö, Kuopion kaupunki
Ethel Eriksson	Chief Digital Officer, Sipoon kunta
Tommi Karttaavi	johtaja, Suomen kuntaliitto
Tuomas Mäki-Ontto	kehitysjohtaja, Satakunnan koulutuskuntayhtymä
Anu Maksimow	arviointiyliääkäri, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (klo 10:10 alkaen)
Jenni Taskinen	erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö, pääsihteeri
Arja Terho	finanssineuvos, valtiovarainministeriö, yhteistyöryhmien sihteeristön jäsen
Poissa:	
Janne Juhala	johtava asiantuntija, valtioneuvoston kanslia

Jari Jauhiainen	erityisasiantuntija, oikeusministeriö
Sami Salmi	ICT-kehittämispäällikkö, Tampereen kaupunki
Matti Sarén	rehtori, Kajaanin ammattikorkeakoulu
Ismo Parviainen	johtava asiantuntija, sisäministeriö

Julkisen hallinnon toiminnan kehittämisen arkkitehtuuriyhteistyöryhmän (VN\13409\2020) toimikauden 01.10.2020–31.12.2023 toisen kokouksen pöytäkirja.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Sami Kivivasara avasi kokouksen. Todettiin, että kokouksen läsnäolijat kirjataan Teams-kokouksen osallistujalistan avulla.

Todettiin jäsenmuutos; uusi jäsen Anu Maksimow, arviointiyli lääkäri, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (Teppo Heikkilä virkavapaalla vuoden 2021).

2. Asialistan hyväksyminen

Todettiin, että asialista liitteineen on toimitettu yhteistyöryhmälle 15.2.2021. Kokoukseen valmistautumiseen on liittynyt ennakkoaineisto ja –tehtäviä, jotka ovat olleen jäsenten kommentoitavina 28.1. – 9.2.2021.

Päätös: Hyväksyttiin kokouksen asialista.

3. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Todettiin kokousaineiston liitteenä toimitettu luonnos pöytäkirjasta kokouksesta 13.11.2020. Hyväksyttiin pöytäkirja.

Esitettiin, että jatkossa pöytäkirjan luonnoksiin pyydetään mahdolliset muutosehdotukset sähköpostitse kokouksen jälkeen. Toimintatapa mahdollistaa pöytäkirjojen nopeamman julkaisemisen, mikä tukisi ryhmän toiminnasta viestimistä.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotus pöytäkirjojen sähköisestä hyväksymismenettelystä.

Liite 1. Pöytäkirja kokouksesta 13.11.2020

4. Toimikauden toimintasuunnitelman hyväksyminen ja käsittelyyn otettavien sääntelyehdotusten ja kehittämissuunnitelmien ja –toimenpiteiden valinta

Toimikauden toimintasuunnitelman luonnosta on käsitelty yhteistyöryhmän kokouksessa 13.11.2020, minkä jälkeen suunnitelmaa on päivitetty saadun palautteen nojalla. Päivitetyn toimintasuunnitelman kommentointi on ollut mahdollista osana 19.2. kokouksen ennakkotehtävää. Kommentoinnin jälkeen tehdyt muutokset ovat olleet nähtävissä osana kokousaineistoa.

Jenni Taskinen esitteli toimintasuunnitelmaluonnosta ja kiitti luonnokseen tulleista etukäteiskommenteista. Suunnitelmaan ei ole tullut merkittäviä muutoksia, ainoastaan täsmennyksiä työskentelytapoihin ja jäsenten rooleihin. Suunnitelmissa ei kuitenkaan ole tarpeen mennä liikaan yksityiskohtaisuuteen. Tässä kokouksessa keskustellaan siitä, mitä asioita nostetaan tänä vuonna käsittelyyn ja siten suunnitelma täydentyy. Tämä vuosi on ensimmäinen toimintavuosi, joten kokemusten kautta suunnitelma täydentyy. Arkki-ryhmän kokousten ulkopuolella tullaan tarvitsemaan pienryhmätyöskentelyä asioiden valmistelemiseksi käsittelyyn.

Avatussa keskustelussa toimintasuunnitelman hyväksymistä kannatettiin. Todettiin, että yhteistyöryhmän toimintatapoja on edelleen tarve täsmentää ja pääsihteeri kannusti yhteistyöryhmän jäseniä aktiivisuuteen toimintatapojen määrittämisessä. Samalla puheenvuoroissa tuotiin esille, että toimintasuunnitelmaa voidaan ylläpitää ja muuttaa yhteistyöryhmän toiminnan edetessä. Keskustelussa nostettiin esille myös tarve viestiä ryhmän toiminnasta ja ehdotettiin esimerkiksi blogien kirjoittamista. Pääsihteeri toi esille, että ryhmälle on tarkoitus laatia viestintäsuunnitelma ja yhteistyöryhmän jäsenten hyödynnettäväksi on tarkoitus tuottaa esittelyaineisto yhteistyöryhmästä. Todettiin, että yhteistyöryhmän jäsenet voivat osallistua viestintätoimenpiteiden toteuttamiseen.

Päätös: Hyväksyttiin toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelma julkaistaan Hankeikkunassa.

Jenni Taskinen esitteli ehdotuksen yhteistyöryhmän käsittelyyn valittavista sääntelyehdotuksista sekä kehittämissuunnitelmista ja –toimenpiteistä. Kokouksen ennakkotehtävänä kommentoitavana ollut esitystä oli täydennetty yhteistyöryhmän jäsenten palautteen perusteella. Sääntelyehdotuksista ja kehittämissuunnitelmista ja –toimenpiteistä oli muodostettu teemoja (yhteensä 15 kpl), joista kokouksessa olisi tarkoitus valita muutamia ensimmäisiä jatkotyöstettäväksi. Valmistelun aikana täsmennettäisiin käsittelyn tavoitetta, sisältöä, toteutustapaa ja aikataulua. Yhteistyöryhmän jäsenet osallistuisivat teemojen valmisteluun.

Puheenjohtaja avasi keskustelun käsittelyyn valittavista sääntelyehdotuksista sekä kehittämissuunnitelmista ja –toimenpiteistä. Käydyssä keskustelussa tarkennettiin ehdotettujen teemojen sisältöjä. Tarkennettiin, että EU-tasoiselle sääntelylle ei ole koottu omaa teemaan, vaan sitä sisältyy eri teemoihin. Esille nostettiin, että kohteiden valinnassa lähtökohtana olisivat yhteistyöryhmän tehtävät. Puheenvuoroissa nostettiin, että yhteistyöryhmässä tulisi seurata ja/tai arvioida elpymis- ja palautumistukivälineeseen (RRF) sisällytettäviä kohteita. Todettiin, että RRF on tarkoitus huomioida ja nyt esitettyihin teemoihin sisältyy kohteita, jotka ovat olleet esillä myös RRF:n valmistelussa. Todettiin RRF:n valmisteluaiakataulu, mikä vaikuttaa ennakkollisen käsittelyn mahdollisuuksiin. Esitettiin, että teemojen valmistelussa huomioidaan myös tarpeet osallistaa sidosryhmiä valmistelutyöhön. Todettiin, että teemakohtaisesti myös työryhmän ulkopuoliset henkilöt voivat osallistua valmisteluun.

Yhteistyöryhmä äänesti työskentelyalustalla (Howspace) jatkovalmisteluun valittavista teemoista. Samalla jäsenet ilmoittautuivat yhteistyöalustalla halukkuutensa eri teemojen valmisteluun. Äänestyksessä eniten ääniä saivat seuraavat teemat:

- Ekosysteemitointamalli (7 ääntä)
- Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä (6 ääntä)
- Tiedon avaaminen ja yhteentoimivuus (6 ääntä)
- Tiedolla johtaminen ja ennakointi (5 ääntä)

Päätös: Eniten ääniä saaneet teemat otetaan jatkovalmistelun kohteeksi. Sovittiin, että työskentelyn edetessä yhteistyöryhmä voi päättää uusista valmisteluun valittavista teemoista tai muuttaa nyt tehtyjä valintoja, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. Elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) käsittelyä tarkennetaan, kun sen valmistelu on edennyt. Yhteistyöryhmän huhtikuun kokouksessa ja sen ennakkotehtävässä palataan teemojen valmistelun.

5. Julkisen hallinnon kokonaiskuvan sisällön määrittely

Tommi Oikarinen esitteli yhteistyöryhmälle julkisen hallinnon kokonaiskuvaa ja ehdotusta sen sisällöstä. Yhteistyöryhmän tehtävänä on ylläpitää kokonaiskuvaa julkisen hallinnon organisaatioiden, palvelujen, toiminnan, tietojen ja tietovarantojen sekä tietojärjestelmien muodostamasta kokonaisuudesta. Kokonaiskuvassa on siten kyse julkisen hallinnon toimijoiden toimintaympäristöä kuvaavasta tiedosta. Tarkoituksena on määrittää, mitä tietoa ja miten olisi mielekästä ylläpitää yhteistesti ja mikä olisi yhteistyöryhmän rooli tietojen ylläpidossa.

Kokousaineiston liitteenä toimitetussa aineistossa on huomioitu yhteistyöryhmän jäsenten kokouksen ennakkotehtävässä antama palaute. Tarkoituksena on, että

yhteistyöryhmän seuraavassa kokouksessa 13.4. käsiteltäisiin tarkemmin tiedonhallintakartan kokonaiskuvaan tuottamia tietoja. Kesäkuun kokouksessa (3.6.) tavoitteena olisi sopia kokonaiskuvan sisällöistä kevään aikana tehtävän valmistelun pohjalta.

Huomioiden kokouksen ennakotehtävän yhteydessä saatu palaute yhteistyöryhmälle ehdotetaan, että kokonaiskuvan kokoaminen aloitettaisiin tavoitteita, tiedonhallinnan linjauksia ja taloudellisia tunnuslukuja, kehittämistä ja palvelutuotantoa koskevista tiedoista. Aloitettavassa valmistelutyössä seuraavia vaiheita olisivat kohteiden tarkentaminen, kohteiden muodostamisessa tarvittavien olemassa olevien tietojen tunnistaminen, tietojen tuottamisen priorisointi ja vaiheistus sekä tietojen ylläpidon hahmottaminen.

Puheenjohtaja avasi keskustelun julkisen hallinnon kokonaiskuvasta. Keskustelussa todettiin, että esitys tarkensi kokonaiskuvan tavoitetta. Todettiin, että aiemmin on keskusteltu kokonaiskuvasta tai kokonaisarkkitehtuurista ja nyt on tarpeen miettiä, mitä tulisi tehdä eri tavalla. Esille nostettiin se, että monet olemassa olevista tilannekuvista ovat niin sanottuja poikkileikkauksia, ei niinkään dynaamista päivittyvää tietoa. Keskustelussa nostettiin esille myös mahdolliset tarpeet rajata tarkastelua, esim. mitä tietojärjestelmiä huomioidaan (vertaa esimerkiksi kuntien tietojärjestelmien kokonaismäärä). Esille tuotiin myös kokonaiskuvan käyttötarkoituksen huomiointi; jaettu kuva toimintaympäristöstä tukisi suunniteltujen ja valmistelussa olevien muutosten vaikutusten arviointia.

Päätös: Hyväksyttiin ehdotus kokonaiskuvan sisällöstä ja sen jatkovalmistelusta. Yhteistyöryhmän jäsenet ilmoittautuivat kokouksessa työskentelyalustalla (Howspace), minkä sisältöalueen valmisteluun ovat halukkaita osallistumaan. Valtiovarainministeriö koordinoi ilmoittautumisten mukaisten pienryhmien (1. Tavoitteet, 2. Tiedonhallinnan linjaukset ja taloudelliset tunnusluvut, 3. Kehittäminen ja 4. Palvelutuotanto) tapaamiset valmistelutyön käynnistämiseksi.

Liite 2. Julkisen hallinnon kokonaiskuva

6. Lyhyt tauko

Kokouksessa pidettiin tauko klo 10:40–10:50.

7. Avoimen datan direktiivi ja asetusehdotus datahallinnosta

Maria Kekäläinen ja Olli-Pekka Rissanen alustivat yhteistyöryhmälle Avoimen datan direktiivistä¹ (aiemmin PSI-direktiivi) ja asetusehdotuksesta datahallinnosta² (Data Governance -Act). Alustuksessa todettiin muun muassa, että asetusehdotus datahallinnosta on asetuksena suoraan sovellettavaa, mutta edellyttää olemassa olevan kansallisen lainsäädännön sovittamista asetukseen. Datahallintoasetuksessa voidaan mahdollisesti säätää myös pääsystä dataan. Avoimen datan direktiivin voidaan nähdä täydentävän datahallintoasetusta. Avoimen datan direktiivin täytäntöönpanosäädöksiä odotetaan yhä.

Puheenjohtaja avasi keskustelun aiheesta. Puheenvuoroissa tuotiin esille huoli säädösehdotusten vaikutuksista kunnille. Kommenteissa nousi esille myös tarve yhteiselle suostumuskäytännölle. Hyvänä pidettiin sitä, että tiedon uudelleenkäytölle tulee selkeämpi perusta sekä velvoittavuus. Keskustelussa todettiin, että asiakirjan käsite sisältyy Avoimen datan direktiiviin, mutta datahallintoasetuksessa ei puolestaan asiakirjan käsitettä käytetä.

Päätös: Merkittiin käsittely tiedoksi ja sovittiin, että yhteistyöryhmän jäsenet voivat kommentoida ja keskustella aiheesta ryhmän työskentelyalustalla (Howspace) 5.3. asti.

Liite 3. Avoimen datan direktiivi ja asetusehdotus datahallinnosta

8. Seuraavat kokoukset

Merkittiin tiedoksi seuraavat kokousajankohdat ja niiden alustava sisältösuunnitelma (alla). Syyskauden kokousaikaehdotukset on tarkoitus käsitellä huhtikuun kokouksen yhteydessä.

Kokous 13.4.2021 klo 12-15, alustava sisältösuunnitelma:

- ennakkoaineiston ja –tehtävän arvioitu ajankohta viikot 12–14
- Julkisen hallinnon kokonaiskuva: Tiedonhallintakartan tuottamat tiedot
- Tiedonhallintakartan julkaistava 1. versio ja kartan ylläpito
- Yhteentoimivuusteema (linjaukset, Yhteentoimivuusalusta)

Kokous 3.6.2022 klo 12-15, alustava sisältösuunnitelma:

- ennakkoaineiston ja –tehtävän arvioitu ajankohta viikot 19–20
- Julkisen hallinnon kokonaiskuva (aiempien käsittelyiden pohjalta)

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L1024&from=FI>

² Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta datahallinnosta (datahallintosäädös) <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2020:0767:FIN:fi:PDF>

- Tiedonhallintakartan tilannekatsaus, syksyn 2021 tehtävät ja pidemmän aikavälin kehittämistoimenpiteet
- Tiha-hanke: API-linjaukset ja esitys linjausten ja ohjeiden ylläpidosta
- Kehyspäättös ja julkisen talouden suunnitelma sekä talousarviovalmistelu: vaikutukset tiedonhallintaan

9. Muut asiat

Merkittiin tiedoksi Euroopan komissiolle toimitettu vastaus EIF-kyselyyn. Ehdotettiin, että valtiovarainministeriö informoi yhteistyöryhmää jatkossa vastaavista kyselyistä ja antaa jäsenille kommentointimahdollisuuden osana vastausten valmistelua. Tommi Oikarinen kertoi, että huhtikuun kokouksen ennakkotehtävän yhteyteen voidaan tuoda tietoja EU:n käynnistämästä kyselystä koskien yhteentoimivuutta ja sen sääntelyä.

Päätös: Hyväksyttiin työskentelymenettelynä, että yhteistyöryhmää informoidaan vastaavista kyselyistä ja yhteistyöryhmältä voidaan pyytää palautetta vastattavina oleviin kysymyksiin.

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti yhteistyöryhmän jäseniä aktiivisesta osallistumisesta ja päätti kokouksen klo 11:40.

Liitteet / Bilagor	Liite 1. Pöytäkirja kokouksesta 13.11.2020 Liite 2. Julkisen hallinnon kokonaiskuva Liite 3. Avoimen datan direktiivi ja asetusehdotus datahallinnosta
Jakelu / Sändlista	Jäsenet Tiedonhallinnan yhteistyöryhmien sihteeristö
Tiedoksi / För kännedom	Hankeikkuna